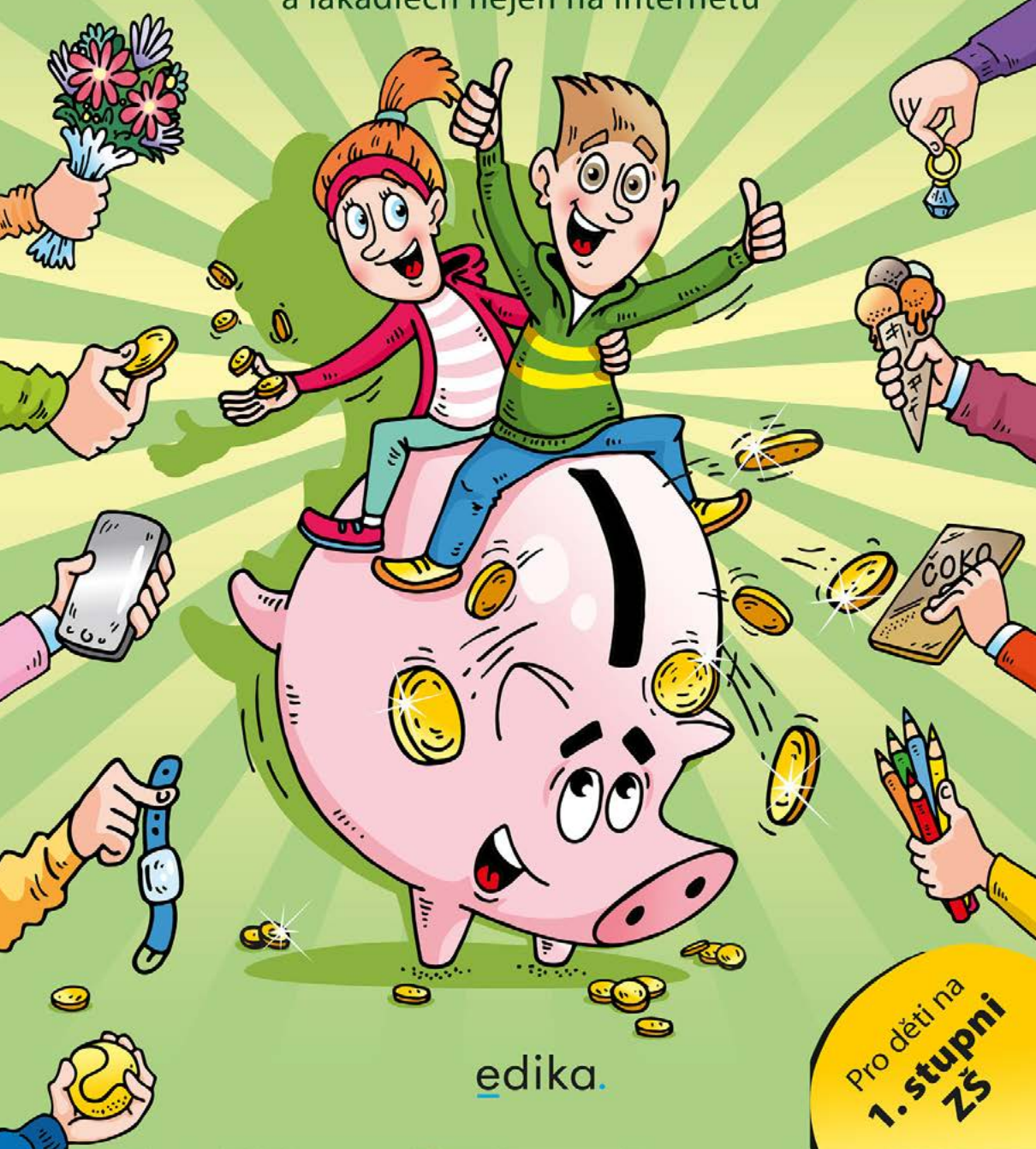

Ing. Petr Hommer, MBA

UŽ UMÍM ŠETŘIT!

O penězích, hospodaření
a lákadlech nejen na internetu

edika.

Pro děti na
1. stupni
ZŠ

Už umím šetřit!

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

edika.

Petr Hommer

Už umím šetřit! – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

© Petr Hommer, 2022

Illustrations © Petr Palma, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-266-1802-7

ISBN e-knihy 978-80-266-1806-5 (1. zveřejnění, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-266-1807-2 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-266-1805-8 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

Ing. Petr Hommer, MBA

UŽ UMÍM ŠETŘIT!

O penězích, hospodaření
a lákadlech nejen na internetu

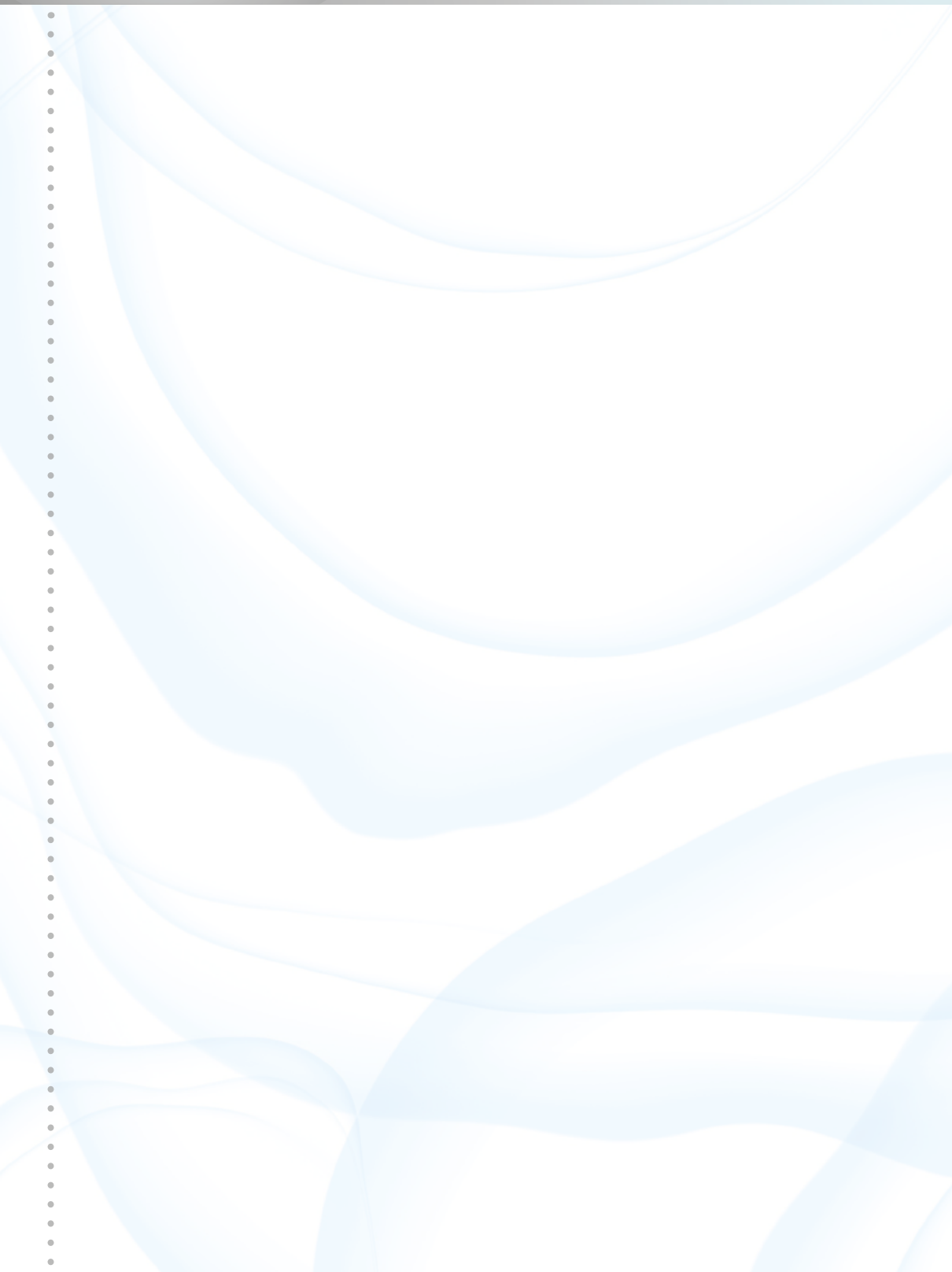

Obsah

1. Nemám to, co chci	9
2. Peníze a směna	12
Výměna je také platba	12
Historie peněz	14
Měna v naší zemi	19
Naše mince	20
Naše bankovky	21
Měna ve světě	22
Nemohu najít své peníze	23
3. Banka a co všechno dokáže	26
Co je banka?	26
Co banka dělá?	27
4. Placení a oběh peněz	29
Placení s penězi v ruce	29
Placení bez peněz v ruce	29
Nekonečný oběh peněz	33
5. Hospodaření s penězi	38
Příjmy – kde se peníze berou?	38
Výplata za práci	38
Důchod	42
Sociální dávky	44
Dar	44
Dědictví	45
Výhra	46
Výdaje – za co peníze vydáváme?	47
Výdaje nezbytné (nutné)	48
Výdaje zbytné (nejsou nutné)	49
Hospodaření s penězi a rozpočet	53
Rozpočet	53
Půjčka a dluh	56
Leasing	60
Spoření a úspory	62
Investice	64
Charita	65

6. Vlastní hospodaření	69
7. Majetek a jeho důležitost	76
8. Nakupovat chytře	82
Co to obsahuje?	83
Co to umí a jak je to vyrobeno?	84
Kolik toho je?	84
Datum spotřeby (minimální datum trvanlivosti)	90
9. Jak ještě mohu ušetřit?	92
Slevy a akce	92
Porovnání cen	97
Neuváženost	99
Plýtvání	102
Značkové věci	106
10. Nenechám se napálit!	108
Přepočítám si to!	108
Mě nepřemluvíte!	110
Reklama mě neoslíní!	112
11. Nenechám si všechno líbit!	115
12. Nástrahy a lákadla internetu	117
K čemu internet?	117
Merch	124
Placené aplikace a služby	125
Peněžní transakce ve hrách	128
Nástrahy a podvody v digitálním světě	131
13. Truhlář, doktor, nebo youtuber?	137
14. Ekonomicky a ekologicky	141
15. Co jsme se naučili?	146
Slovníček pojmů	148

Už umím šetřit!

Na příštích stránkách si vysvětlíme, ŽE peníze nerostou na stromech, JAK těžce a pomalu se vydělávají, ale zároveň příliš lehce a rychle se utrácejí. Ukážeme si, JAK s penězi rozumně hospodařit, PROČ šetřit a PROČ si raději nepůjčovat. Dozvíme se, PROČ číst etikety na zboží v obchodech a JAK nepodlehnout každé reklamě v televizi. Zjistíme, ZDA máme nějaká práva, když se nám koupená věc porouchá. Nebo CO můžeme udělat, když nás hračka či věc už nebaví jako dřív.

Víš, co znamenají slova jako „šetřit nebo spořit“? Jednoduše neutratit všechny své peníze a část si jich odložit na později. To všechno se společně naučíme.

Věřím, že kniha „Už umím šetřit!“ ti pomůže stát se zvědavým a uvažujícím mladým chlapcem nebo zvědavou a uvažující mladou dívkou. Po jejím přečtení dokážeš například poradit i mamince v obchodě. Také si odneseš do dospělosti důležité znalosti pro hospodaření se svými vlastními penězi. Vyhneš se tak možným finančním problémům, exkucím a jiným smutným příběhům, které bohužel prožívá stále mnoho lidí okolo nás.

Následující text není učebnice. Uvedené příklady, čísla a částky jsou pouze orientační. Slouží zejména k osvojení si základních postupů a principů. Ty důležité jsou navíc zvýrazněny v zelených rámečkích a ty nejdůležitější doprovází symbol žárovky. Budu velmi rád, když ti tato kniha pomůže proniknout do velkého „světa dospěláků“ a budeš ve světě peněz rozumnější než leckdo z tvých spolužáků a kamarádů.

1. Nemám to, co chci

Jistě už znáš situaci, kdy nemáš hned to, co chceš. Třeba když jsi právě s maminkou v obchodě, a ona ti nekoupí sladkost, na kterou máš v tu chvíli velikou chuť. Nebo je v televizi reklama na krásnou hračku, ale tatínek ti říká, že nemůžeš mít všechno, co vidíš. Možná tvoji kamarádi mají lepší a dražší mobil, s řadou funkcí a her, a rádi se ti s ním chlubí. Tobě je nejspíš líto, že ho také nemáš. Nebo se ti možná někdy spolužáci posmívali, že nenosíš značkové oblečení jako oni. Nebo jsi od druhé babičky dostal/a k narozeninám jen jeden dárek, a nechápeš proč.

Vždy, když něco takového zažiješ, zkus se zamyslet. A to ještě dřív, než řekneš nahlas to, co si v tu chvíli myslíš. Můžeš totiž někomu (kdo tě má rád a ty zase jeho) svými slovy snadno ublížit. Slova už nejdou vzít zpět. Měli bychom si uvědomit několik věcí:

- 1) Nikdy nemůžeme mít úplně vše, co bychom chtěli. Ani v dospělosti.**
- 2) Počet nebo hodnota dárků, které dostanu, neznamená, že mě má někdo rád méně nebo více. Každý dává, kolik může. Dává však z celého svého srdce.**
- 3) Mít mnoho hezkých drahých věcí nebo peněz ještě neznamená, že budu v životě šťastný/á. K tomu potřebujeme i věci, které se koupit nedají.**
- 4) Bohatství se nedá přesně popsat a znamená pro každého něco jiného.**

- 5) **Rodiče nebo prarodiče pro tebe vždy chtějí všechno na světě. A to i tehdy, pokud ti nemůžou koupit zrovna to, co právě chceš.**
- 6) **Rozhodnutí, jestli ti může nebo nemůže někdo nějakou věc koupit, závisí na mnoha různých okolnostech a je mnohem těžší, než si myslíš. Nestačí věc pouze chtít.**
- 7) **Každý člověk má jiné příjmy a výdaje, a každý tak má jiné množství volných peněz na útratu.**

S těmito a dalšími body se seznámíme v následujících kapitolách, kde si vysvětlíme, jak to všechno funguje. Obecné rady k takovým situacím znějí:

Jestliže nedostaneš to, co chceš, **nezlob se na nikoho**. Má to určitě svůj opodstatněný důvod. Pokud se ti kamarád chlubí s novou věcí, **nezávid' mu ji**. Nemusí mu přinést štěstí nebo mu nemusí dlouho fungovat. Když se ti někdo posmívá, že něco nemáš, **zasměj se tomu** a řekni si, že to není nic tak životně důležitého, bez čeho by ses neobešel.

Nikdy se nikomu neposmívej a neodsuzuj druhé! Může se to brzy obrátit a můžeš i ty být tím, komu se druzí smějí!

Určitě nejsi špatný člověk kvůli tomu,
že něco nemáš! Horší je pouze ten,
kdo si vybírá kamarády podle jejich věcí.

2. Peníze a směna

Výměna je také platba

S placením ses už určitě někdy setkal/a, a to možná častěji, než si teď zrovna myslíš. Platit se dá totiž i jinou formou, než jsou peníze, které znáš. Třeba máš doma sbírku některých věcí a s kamarády ve škole o přestávkách měníš něco za něco.

Dá se tedy říci, že něco nakupuješ, a jinou věcí za to zase platíš. Nedostáváš nic zadarmo. Provádíš takzvaný „barterový obchod“ neboli výměnný obchod.

Úkol č. 1: Zeptej se babičky nebo dědy, jestli i oni, když byli dětmi, občas nějaké věci měnili s kamarády.

Dříve děti sbíraly poštovní známky. Byly to známky na dopisy s rozličnou tematikou (například zvířata, známé osobnosti z historie nebo události z různých zemí světa). Známky se daly koupit samozřejmě v obchodě, ale výměnou mezi sebou mohly děti své sbírky vylepšovat.

Mohly se například zbavit známky, která se jim nehodila nebo ji měly dvakrát, a vyměnit ji naopak za nějakou, která jim ve sbírce scházela.

Stejně tak mohly sbírat pohledy. Jsou to karty s obrázkem, které se posílaly poštou jako dopis. Třeba z nějakého výletu, na kterém zrovna děti byly. Pohledy se stále prodávají, ale už se příliš často neposílají, protože fotku z výletu můžeš dnes poslat i přes mobilní telefon.

Úkol č. 2: Zeptej se také rodičů, co měnili v dětství oni.

Nejspíš ti řeknou, že měnili „céčka“ nebo „pogy“. Víš, co to je? Jestli ne, požádej je a společně si to na internetu „vygooglete“. Nejlépe tak uvidíš, jak to vypadalo.

Hodně populární byly tenkrát hokejové karty. Malí kluci tehdy nakupovali hokejové karty v balíčcích nebo i jednotlivě a tvořili sbírku jednotlivých týmů. Nehodící se kartičky hokejistů vyměňovali s kamarády za ty, které jim chyběly.

Úkol č. 3: A co sbíráte a měníte s kamarády ve škole vy? Uvědomil/a sis, že tedy při každé výměně sám/a nakupuješ a něčím platíš?